



LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2024-08- Nr.

DĖL VYRIAUSYBĖS 2002 M. BIRŽELIO 4 D. NUTARIMO NR. 821 PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos finansų ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 4 d. nutarimo Nr. 821 „Dėl Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo projektą (toliau – Nutarimo projektas), kuriuo siekiama įgyvendinti 2025 m. sausio 1 d. įsigaliosiančias 2023 m. gegužės 9 d. priimto Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58¹, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 (toliau – Įstatymas) nuostatas, susijusias su energinių produktų atleidimu nuo anglies dioksido (CO₂) dedamosios (atkreiptinas dėmesys, kad 2024 m. birželio 20 d. priimtame Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo Nr. IX-569 1, 2, 3, 27, 35, 36, 37, 38, 39, 41, 43, 53, 58-1, 59 straipsnių, II skyriaus penktojo skirsnio pakeitimo, Įstatymo papildymo nauju 3 priedu ir 40 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo Nr. XIV-1933 7, 9, 12, 17 ir 19 straipsnių pakeitimo įstatyme Nr. XIV-2770 pripažįstama netekusi galios Įstatymu keičiamo Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo (toliau – keičiamas Akcizų įstatymas) 43 straipsnio 1³ dalis, todėl Nutarimo projekte nenustatoma šioje dalyje nurodytų lengvatų taikymo tvarka).

Pažymėtina, kad pagal Įstatymo nuostatas nuo 2025 metų į kai kuriems energiniams produktams taikomus akcizų tarifus bus įtraukta CO₂ dedamoji, kuri proporcinga kuro rūšies CO₂ išmetimui, priklausomai nuo kaloringumo. Tačiau, vadovaujantis keičiamo Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1¹ dalimi, CO₂ dedamoji nebus taikoma energiniams produktams, kai juos daug energijos suvartojantys juridiniai asmenys naudos įrenginiuose, kurie patenka į Europos Sąjungos šiltnamio efektą sukeliančių dujų (toliau – ŠESD) apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos apimtį (t. y. naudojami Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 1 priede nurodytoje veikloje).

Siekiant įgyvendinti Įstatymo nuostatas, Nutarimo projektu siūloma papildyti Vyriausybės nutarimą Nr. 821¹ Energinių produktų atleidimo nuo anglies dioksido (CO₂) dedamosios taikymo tvarkos aprašu (toliau – Aprašas). Aprašu siūloma nustatyti, kad centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka būtų registruojami daug energijos suvartojantys juridiniai asmenys, kurie energinius produktus naudoja keičiamo Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1¹ dalyje nurodytiems tikslams, t. y. valdo ar naudoja Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius ŠESD išmetančius įrenginius ir turi leidimą išmesti ŠESD (toliau – ŠESD leidimas). Aplinkos apsaugos agentūra informaciją apie išduotus ir panaikintus ŠESD leidimus centriniam mokesčių administratoriui turėtų pateikti per 5 darbo dienas nuo sprendimo išduoti ar panaikinti ŠESD leidimą priėmimo dienos.

¹ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002 m. birželio 4 d. nutarimas Nr. 821 „Dėl Lietuvos Respublikos akcizų įstatymo įgyvendinimo“.

Registruoti asmenys galės be CO₂ dedamosios energinius produktus įsigyti iš Lietuvos Respublikos akcizais apmokestinamų prekių sandėlio, gauti iš kitos Europos Sąjungos valstybės narės, importuoti arba pasigaminti. Jei CO₂ dedamoji būtų sumokėta, tačiau energiniai produktai būtų panaudoti keičiamo Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1¹ dalyje nurodytais tikslais ir nustatytomis sąlygomis, ji būtų grąžinama centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka.

Apraše taip pat siūloma nustatyti, kad prievolė mokėti CO₂ dedamąją už energinius produktus, atleistas nuo CO₂ dedamosios, atsirastų, kai jie būtų panaudoti netenkinant visų keičiamo Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1¹ dalyje nustatytų sąlygų, parduoti ar kitaip perleisti, taip pat jei jie būtų laikomi asmens, kuris išregistruotas centrinio mokesčių administratoriaus nustatyta tvarka arba kuriam panaikintas ŠESD leidimas. Tokiu atveju CO₂ dedamoji turėtų būti deklaruota ir sumokėta ne vėliau kaip kitą darbo dieną po prievolės atsiradimo dienos.

Be to, registruotas asmuo, pasibaigus kalendoriniams metams, iki kitų metų balandžio 14 dienos turėtų įsivertinti, ar jis pagal praėjusių kalendorinių metų duomenis laikomas daug energijos suvartojančiu juridiniu asmeniu pagal vieną iš keičiamo Akcizų įstatymo 43 straipsnio 1² dalyje nurodytų sąlygų, ir, neatitikus šios sąlygos, jam atsirastų prievolė deklaruoti ir sumokėti CO₂ dedamosios sumą už praėjusius metus.

Kartu, siekiant teisinio aiškumo, Nutarimo projektu siūloma patikslinti Akcizais apmokestinamų prekių sandėlio savininko prievolių įvykdymo užtikrinimo sumos ir piniginio užstato dydžio apskaičiavimo ir tikslinimo tvarkos aprašo, patvirtinto Vyriausybės nutarimu Nr. 821, 3 punktą – išbraukti nuostatas, susijusias su 2024 m. sausio 1 d. pripažintu netekusiu galios Akcizų įstatymo 40 straipsniu.

Kadangi priėmus Nutarimo projektą neigiamų teisinio reguliavimo pasekmių nenumatoma, numatomo teisinio reguliavimo poveikis nevertintas.

Nutarimo projektas nenotifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projektas neprieštarauja Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programai, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2020 m. gruodžio 11 d. nutarimu Nr. XIV-72 „Dėl Aštuonioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“.

Nutarimo projektui įgyvendinti papildomų valstybės biudžeto lėšų nereikės.

Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos turės nustatyti asmenų, kuriems taikomas atleidimas nuo CO₂ dedamosios, registravimo tvarką.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinės sistemos (TAIS) Projektų registravimo posistemyje.

Nutarimo projektą parengė Finansų ministerijos Mokesčių politikos departamento (direktorė Jūratė Laurikėnaitė, tel. 239 0151) Netiesioginių mokesčių skyriaus (vedėja Rūta Pileckienė, tel. 219 9359) vyriausioji specialistė Jolanta Poškevičienė, tel. 239 0166.

Nutarimo projektas teiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai, Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijai, Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai, Valstybinei mokesčių inspekcijai prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Muitinės departamentui prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Aplinkos apsaugos agentūrai, Konkurencijos tarybai, asociacijai „Investors’ Forum“, Lietuvos pramonininkų konfederacijai, Lietuvos verslo konfederacijai, Lietuvos prekybos įmonių asociacijai, Lietuvos prekybos, pramonės ir amatų rūmų asociacijai, Lietuvos buhalterių ir auditorių asociacijai, Lietuvos mokesčių konsultantų asociacijai, Lietuvos mokesčių mokėtojų asociacijai, Lietuvos Respublikos žemės ūkio rūmams, Lietuvos ūkininkų sąjungai, Lietuvos naftos produktų prekybos įmonių

asociacijai, Lietuviškų degalinių sąjungai, Lietuvos savivaldybių asociacijai, Lietuvos žemės ūkio bendrovių asociacijai, Lietuvos žemės ūkio tarybai ir Lietuvos auditorių rūmams, Legalaus verslo aljansui ir Prekiautojų suskystintomis dujomis asociacijai.

Aplinkos ministerija, Energetikos ministerija, Susisiekimo ministerija, Žemės ūkio ministerija ir Lietuvos savivaldybių asociacija pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturėjo. Į Teisingumo ministerijos, Ekonomikos ir inovacijų ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktas pastabas iš esmės atsižvelgta (suderinta darbo tvarka). Teisingumo ministerijos ir Muitinės departamento prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pastabos, į kurias neatsižvelgta, įvertintos derinimo pažymoje. Konkurencijos taryba pasiūlė Aplinkos ministerijai iki Nutarimo projekto įsigaliojimo pranešti apie jame numatytą akcizų lengvatą CO₂ dedamajai ir gauti arba Europos Komisijos sprendimą dėl jos suderinamumo su Europos Sąjungos vidaus rinka, arba patvirtinimą, kad minėta lengvata nelaikytina valstybės pagalba. Kitos institucijos ir asociacijos pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto per Lietuvos Respublikos Vyriausybės darbo reglamente nustatytą terminą nepateikė.

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas ir jo lyginamasis variantas, 6 lapai.
2. Derinimo pažyma, 2 lapai.
3. Teisės aktu sukeliamų arba teisės akto projektu galimų sukelti ūkio subjektų prisitaikymo prie reguliavimo išlaidų apskaičiavimo ataskaita.

Laikinais einanti finansų ministro pareigas

Gintarė Skaistė